



Ecz. Erdoğan ÇOLAK
(TEB Genel Sekreteri -
TEB Haberler Dergisi
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü)

Derinleşen Savaş!

Değerli Meslektaşlarım,

İsrail'in Lübnan'a yönelik gerçekleştirdiği ve pek çok sivilin ölümüne yol açan askeri saldırılar, Ortadoğu'da ABD'nin Irak işgaliyle yükselttiği şiddet ve çatışma ortamını genişletmenin yanı sıra, bölgede uygulanan dış politika stratejilerinin radikalleşmesine de hizmet etmektedir. Ortadoğu'da yükselen radikal politikalar ise bölgenin yakın geleceğini ciddi şekilde tehdit etmektedir.

ABD, İsrail'le birlikte, yarım yüzyılı aşkın bir süredir saldırmaktadır; çünkü bölgede gerçek bir hakimiyet kuramamaktadır.

ABD yeni saldırılarını belirsiz, kuralı ve yüzü olmayan düşman tarifi üzerinden gerekçelendirme ve meşurlaştırma çabası içindedir. ABD'li yetkililere göre, kuralı olmayan düşmana karşı verilecek savaşın, niteliği gereği, farklı, giderek kuralsız olması doğaldır. Böylece, ABD oluşturulmasına katkıda bulunduğu uluslararası hukuku ve kuralları hiçe saymaktadır ve buna dayalı kurumları adeta yerle bir etmektedir. Çünkü mevcut uluslararası hukuk üzerinden meşruiyet sağlaması olanaksızdır.

ABD, Ortadoğu'yu kanlı bir mezhepler çatışmasına sürüklemektedir. Afganistan'la başlayan, Irak'la devam eden ve 22 ülkeyi kapsayan bu geniş alanda, sınırların değişeceği Amerikalı yetkililer tarafından açıkça söylenmektedir. ABD, son 10 yılda oluşturduğu muazzam askeri güç ile sadece Ortadoğu'yu değil, bölge üzerinden tüm dünyayı tehdit etmektedir. Ve bu yeni durum Amerika'daki neocon'ların (yeni muhafazakarlar) aşırılıkları ve kaprisleri olarak nitelendirilecek kadar basit değildir.

Bu kanlı müdahalelerin en önemli nedeni, yeni sermaye birikimi sürecinin ABD ve Avrupa'dan öncelikle Uzakdoğu ve Avrasya'ya (Asya Kaplanları-Çin-Hindistan-Rusya) yönelmesidir. Anılan ülkeler yakın bir gelecekte

ekonomik-askeri-siyasi güç dengelerini bozacak şekilde büyümektedirler.

Bir diğer nedeni ise, petrol fiyatlarındaki hızlı yükseliştir. Özellikle Çin ve Hindistan'da gelişen endüstri petrole olan talebi artırmaktadır. Endüstrinin gelişmesi ile kentleşme oranı büyümekte ve değişen tüketim kalıpları petrol yan ürünlerine duyulan ihtiyacı artırmaktadır. Çin-Hindistan ekonomileri yılda yaklaşık % 8 büyümelerine karşın, petrol ihtiyaçları yaklaşık % 30 artmaktadır. Petrol üreticisi ülkelerin kapasiteyi artırmamaları fiyatları hızla artırmaktadır. Petrol fiyatının 2007 yılında 100 doları aşması, önümüzdeki 10 yıl içinde yaklaşık 300 doları geçmesi beklenmektedir.

Üretim maliyetinin artmaması ve son yıllarda petrol fiyatlarındaki hızlı yükselişe bağlı olarak, petrol üreticisi ülkelerde yaklaşık 3 kat daha fazla gelir elde edilmeye başlanmıştır. Bu durum ve gelecekteki petrol fiyatlarına ilişkin beklentiler, dünya petrol ihtiyacının % 90'ını karşılayan Ortadoğu ve Kafkasya'yı daha da önemli hale getirmektedir.

ABD ve Avrupa ekonomisi için en büyük tehdit bu bölge ülkelerindeki yeni ve muazzam sermaye birikiminin, 1974 petrol fiyatlarındaki yükselmenin sonuçlarının tersine, ABD ve Avrupa yerine Avrasya ve Uzakdoğu'ya transferidir. Bu senaryonun gerçekleşebilme olasılığı bile ABD ve Avrupa devletlerinin yüreklerini ağzına getirmektedir.

Dolayısı ile ABD'nin amacı yeni güç dengeleri oluşmadan bu sermaye birikimini batıya transfer edecek düzenlemeleri (yeni devletçikler-iktisadi düzenlemeler) yapmaktır. Demokrat(!) Clinton'ın Dışişleri Bakanı Madeline Allbright'a Irak'a uygulanan ambargo sonucu 500 bin Iraklı çocuğun öldüğü söylendiğinde, "bu bizim yapmak istediklerimize değer" diye yanıtlamıştı. Bu cümle, öylesine söylenmiş ve kastını aşan bir ifade değil, ABD siyasal elitlerinin gözü karalığını ve amaçları doğrultusunda neleri hiçe sayabileceklerini gösteren bir anlayış olarak değerlendirilmelidir.

Hegemonya diğer aktörlerin rızasına dayanır, imparatorluk ise zora... Avrasya ve Uzakdoğu'da güçlenen yeni güç odaklarının ABD hegemonyasını giderek tartışılır hale getirdiği, imparatorluğun ise bir türlü kurulamadığı bir süreçten geçmekteyiz. Emperyal savaşlar tarih boyunca kanlı olmuştur. Silahlanma alanındaki gelişmelerin bugünkü süreci her zamankinden daha kanlı kılacağı ortadadır. İsrail'in Lübnan'a saldırısı sonucunda yaşananlar, şiddetin şiddeti doğurduğunu ve karşılıklı radikal eğilimleri beslediğini ortaya koymuştur. Sürekli bölgede rol kapma çabası içinde olan ve bu çabaları kimse tarafından ciddiye alınmayan Türkiye'nin yapması gereken ise, bölge jandarmalığına soyunmak değil insanı, haklı ahlakı esas alan uluslararası kurumsal yapıların oluşturulması çabalarına bugünden destek olmaktır.

Hoşça kalın, diyalogsuz kalmayın...